

Lausunto

17.10.2022

Asia: VN/22230/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriölle

17.10.2022

Viite: Lausuntopyyntö VN/22230/2022

Dnro: 99

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä

Lausuntonaan Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaan selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön erillinen kaivosvero, jotta maaperän kaivannaisista saadaan yhteiskunnalle kohtuullinen korvaus.

Hallitus teki vuoden 2022 talousarvioneuvotteluissa linjauksen, että Suomessa otetaan vuonna 2023 käyttöön kaivosvero. Kaivosveron tavoiteltu verotuotto on 25 miljoonaa euroa vuodessa. Verotuotosta 60 prosenttia ohjataan kaivosten sijaintikunnille ja 40 prosenttia valtiolle.

1. Rojaltityyppinen vero on selkein

MTK katsoo, että mikäli kaivosvero säädetään, olisi rojalittyypinen vero selkein tapa toteuttaa hallituksen tavoite tuottaa yhteiskunnalle kohtuullinen korvaus kaivosmineraalien käytöstä. Silloin myös veron taso olisi ennustettava sekä yritykselle että veronsaajalle. Muut kaivosveron toteuttamismallit olisivat liian monimutkaisia ja raskaita. Erityisesti näin on, kun niiden aiheuttama hallinnollinen taakka ja toimeenpanon kustannus suhteutetaan veron vuotaiseen tuottoon.

Veropohja tulisi määrittää louhitun ja hyödynnetyn malmin perusteella. Veron tulisi kohdistua pelkästään metallimalmien käyttöön, ei muihin maa- tai kiviaineksiin. Maataloustuottajien kustannustaso on noussut mm. energian ja lannoitteiden hintojen nousun takia jo nyt, eikä kaivosverolla saisi aiheuttaa lannoitteiden hinnoille lisää nousupainetta heikentäen mm. huoltovarmuuttamme.

2. Kaivoksista aiheutuvaa haittaa kompensoitava kunnille

MTK katsoo myös, että kaivoksista aiheutuu kaivospaikkakunnille kustannuksia, mikä perusteella osa veron tuotosta on syytä ohjata suoraan juuri kunnille. Olisi myös perusteltua, että kuntien osuus olisi nyt esitettyä suurempi.

Asian valmistelussa mm. tutkijat ovat nostaneet esille kysymyksen, suosiiko kaivosvero tai rojalti liikaa joitain paikkakuntia. On kuitenkin huomioitava, että kaivostoiminnan kaikki vaikutukset, myös negatiiviset, kohdistuvat nimenomaan kaivosten toiminta-alueiden paikkakuntiin.

3. Yhteisöverokantaa ei saa kiristää

MTK toteaa lopuksi, että on tärkeää ettei kaivosveroa toteuteta kaikille kaivostoimintaa harjoittaville verovelvollisille tehdyllä yhteisöverokannan korotuksella. Kyseessä silloin ei enää olisi pelkkä kaivosvero, vaan pääasiassa kustannus kohdentuisi kaikkeen muuhun toimintaan.

Korotettu yhteisövero ei vastaisi tavoitteeseen kerätä yhteiskunnalle korvaus uusiutumattomien luonnonvarojen käytöstä, sillä se ei kohdistuisi pelkkään kaivostoimintaan vaan myös kaivosyhtiön harjoittamaan jatkojalostukseen. Lisäksi korotettu yhteisövero saattaisi luoda kannusteita pilkkoa yritystoimintoja eri yhtiöihin liiketoiminnan kannalta epätarkoituksenmukaisella tavalla.

Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Päivi Nerg

Timo Sipilä

elinvoimajohtaja

verojohtaja

Sipilä Timo

MTK ry - Timo Sipilä